

## Majandusaasta aruanne

|                           |                    |
|---------------------------|--------------------|
| <b>Aruandeaasta algus</b> | 01.01.2008.a.      |
| <b>Aruandeaasta lõpp</b>  | 31.12.2008.a.      |
| <b>Äriniimi</b>           | AS NATURAL         |
| <b>Äriregistri kood</b>   | 10303196           |
| <b>Tänav</b>              | Paide tee 16A      |
| <b>Alevik</b>             | Koeru              |
| <b>Vald</b>               | Koeru vald         |
| <b>Postisihetnnumber</b>  | 73001              |
| <b>Maakond</b>            | Järva maakond      |
| <b>Telefon</b>            | 372 3 854 279      |
| <b>Faks</b>               | 372 3 854 719      |
| <b>Elektronpost</b>       | natural@natural.ee |
| <b>Kodulehekülg</b>       | www.natural.ee     |

|                                                                                                     |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Sisukord                                                                                            |    |
| Tegevusaruanne .....                                                                                | 3  |
| Raamatupidamise aastaaruanne .....                                                                  | 5  |
| Bilanss .....                                                                                       | 6  |
| Kasumiaruanne .....                                                                                 | 8  |
| Rahavoogude aruanne .....                                                                           | 9  |
| Omakapitali muutuste aruanne .....                                                                  | 9  |
| Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamiselused ..... | 10 |
| Lisa 2. Raha .....                                                                                  | 13 |
| Lisa 3. Nõuded ostjate vastu .....                                                                  | 13 |
| Lisa 4. Maksunõuded ja –kohustused .....                                                            | 13 |
| Lisa 5. Varud .....                                                                                 | 13 |
| Lisa 6. Materiaalne põhivara .....                                                                  | 14 |
| Lisa 7. Viitvõlad .....                                                                             | 14 |
| Lisa 8. Kapitali- ja kasutusrent .....                                                              | 15 |
| Lisa 9. Lühiajalised ja pikaajalised laenud .....                                                   | 15 |
| Lisa 10. Tingimuslikud kohustused .....                                                             | 16 |
| Lisa 11. Aktsiakapital .....                                                                        | 16 |
| Lisa 12. Müügitulu tegevusalade ja geograafiliste piirkondade lõikes .....                          | 16 |
| Lisa 13. Müüdud kaupade kulud .....                                                                 | 17 |
| Lisa 14. Turustuskulud .....                                                                        | 17 |
| Lisa 15. Üldhalduskulud .....                                                                       | 17 |
| Lisa 16. Intressikulud .....                                                                        | 17 |
| Lisa 17. Laenude tagatised ja panditud vara .....                                                   | 18 |
| Lisa 18. Tehingud seotud osapooltega .....                                                          | 18 |
| Tegevjuhtkonna ja nõukogu allkirjad 2008 aasta majandusaasta aruandele .....                        | 19 |
| SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE .....                                                                   | 20 |
| Kasumi jaotamise ettepanek .....                                                                    | 21 |
| Üle 10% aktsiaid omavate aktsionäride nimekiri .....                                                | 22 |
| AS Natural müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le .....                                                  | 23 |

## Tegevusaruanne

### Sissejuhatus

2008 aastal jätkas AS Natural saematerjali tootmist ja vääristamist uues langeva turu olukorras. Ühtlasi aktiveeriti uute klientide otsimist.

Kokku 2008 aastal oli AS Natural müügikäive 141,9 miljonit krooni. Kogu müügikäibest müüdi Eesti siseselt 35,4% ja eksporditi 64,6%. Jätkuvalt on suurimaks ekspordi riigiks Island, kellele järgneb Inglismaa ja Saksamaa.

AS Natural oli 2008 aastal kahjumis, mille peamiseks põhjuseks oli valmistoodangu hinna varasem ja oluliselt kiirem langus kui toorainel. Brutokasumi langemine 82% võrra oli põhjuseks, miks finantskulud ja üldkulud viisid AS Naturali kahumini

### Peamised finantssuhtarvud

|                                      | 2008        | 2007        |
|--------------------------------------|-------------|-------------|
| Müügitulu                            | 141 860 486 | 183 506 298 |
| Tulu kasv (kahanemine)               | -23%        | -5%         |
| Brutokasumi määr %                   | 3%          | 11%         |
| Puhaskasum                           | -13 740 072 | 9 397 939   |
| Kasumi kasv                          | -246%       | 100%        |
| Puhasrentaablus                      | -10%        | 5%          |
| Lühiajaliste kohustuste kattekordaja | 1,17        | 1,05        |
| ROA                                  | -14%        | 7%          |
| ROE                                  | -36%        | 18%         |

### Valuutakursside ja intressimäärade muutumise risk

Kuna üle 2/3 müügituludest tuleb ekspordist eurodes siis on valuutarisk madal. Viimasel 3-l aastal pole toimunud müüki USA turule, mis võiks käesoleval ajal anda peamise valuutariski.

Pikaajaliste laenude intressimäärad on seotud EURIBOR'iga. Kuna EURIBOR on tõusnud, siis on see avaldanud ka mõju intressi kuludele, kuid mitte määravat mõju. Intressi riskid on sama suured kui teistel puidu sektoris töötavatel ettevõtetel.

### Investeeringud

2008 majandusaastal investeeriti põhivarasse 5,3 miljonit krooni, mille eest soetati tootmisvahendeid ja muid tootmiseks vajalikke seadmeid.

**Personal**

AS Natural keskmine töötajate arv 2008 majandusaastal oli 93 töötajat ja tööjõukulud olid 15,8 miljonit krooni mis on madalamas suurusjärgus kui 2007 majandusaastal. Juhatuse liikmetele ei makstud juhatuselise tasu.

**Eesmärgid järgmisteks majandusaastateks**

AS Natural on seadnud endale eesmärgiks 2009 majandusaastal müügimahtude säilitamise ja kliendibaasi laiendamise. Turgude väljumisel mõõnaperioodist on eesmärgiks olla valmis kiiresti reageerima ja kasvatama tootmismahet ja vastama klientide nõudlusele. Samas toimub jätkuvalt kvaliteedi parandamine ja sortimendi mitmekesistamine. Aasta alguses on toimunud kulude vähendamine. On koondatud töötajaid ja vähendatud tüki tasu töötajatel ning on üle vaadatud kõik kulud, mida on võimalik vähendada.

|                 |                       |               |
|-----------------|-----------------------|---------------|
| Daago Rubli     | juhatuse esimees..... | ..... 2009.a. |
| Heino Tupits    | juhatuse liige .....  | ..... 2009.a. |
| Andres Heinmets | juhatuse liige .....  | ..... 2009.a. |

## Raamatupidamise aastaaruanne

### Tegevjuhtkonna deklaratsioon

AS Natural tegevjuhtkond deklareerib oma vastutust raamatupidamise aastaaruande koostamise eest ja kinnitab, et:

- Raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga;
- Raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt AS Natural finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid;
- Kõik teadaolevad olulised asjaolud, mis on selgunud aruande valmimise kuupäevani (20.06.2008), on raamatupidamise aastaaruandes nõuetekohaselt arvesse võetud ja esitatud;
- AS Natural on jätkuvalt tegutsev.

|                 |                  |       |               |
|-----------------|------------------|-------|---------------|
| Daago Rubli     | juhatuse esimees | ..... | ..... 2009.a. |
| Heino Tupits    | juhatuse liige   | ..... | ..... 2009.a. |
| Andres Heinmets | juhatuse liige   | ..... | ..... 2009.a. |

**Bilanss****VARAD**

|                                                          | Lisa | 31.12.2008        | 31.12.2007         |
|----------------------------------------------------------|------|-------------------|--------------------|
| <b>Käibevara</b>                                         |      |                   |                    |
| Raha ja pangakontod                                      | 2    | 788 638           | 1 431 637          |
| Nõuded ja ettemaksud                                     |      |                   |                    |
| <i>Nõuded ostjate vastu</i>                              | 3    | 10 071 749        | 9 930 922          |
| <i>Maksude ettemaksed ja tagasinõuded</i>                | 4    | 218 271           | 1 940 648          |
| <i>Muud lühiajalised nõuded ja finantsinvesteeringud</i> |      | 0                 | 602 720            |
| <i>Ettemaksed teenuste eest</i>                          |      | 3 451             |                    |
| Kokku                                                    |      | 10 293 471        | 12 474 289         |
| Varud                                                    | 5    |                   |                    |
| <i>Tooraine ja materjal</i>                              |      | 836 857           | 9 351 968          |
| <i>Valmistoodang</i>                                     |      | 29 767 910        | 45 445 562         |
| <i>Ettemaksed varude eest</i>                            |      | 0                 | 951 349            |
| Kokku                                                    |      | 30 604 767        | 55 748 879         |
| <b>Käibevara kokku</b>                                   |      | <b>41 686 876</b> | <b>69 654 806</b>  |
| <b>Põhivara</b>                                          |      |                   |                    |
| Materiaalne põhivara                                     | 6    |                   |                    |
| <i>Maa</i>                                               |      | 554 735           | 554 735            |
| <i>Ehitised</i>                                          |      | 17 680 621        | 19 127 161         |
| <i>Masinad ja seadmed</i>                                |      | 33 075 418        | 36 742 826         |
| <i>Muu materiaalne põhivara</i>                          |      | 6 504             | 45 504             |
| <i>Lõpetamata ehitis</i>                                 |      | 6 393 562         | 4 542 613          |
| <b>Põhivara jääkmaksumuses</b>                           |      | <b>57 710 840</b> | <b>61 012 839</b>  |
| <b>VARAD KOKKU</b>                                       |      | <b>99 397 716</b> | <b>130 667 644</b> |

Lõpetamata ehitisena on arvel saematerjali sorteerimisliin ALMAB.

**KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL**

|                                                                      |      | 31.12.2008        | 31.12.2007         |
|----------------------------------------------------------------------|------|-------------------|--------------------|
| <b>KOHUSTUSED</b>                                                    | Lisa |                   |                    |
| <b>Lühiajalised kohustused</b>                                       |      |                   |                    |
| Laenukohustused                                                      |      |                   |                    |
| <i>Lühiajalised laenud ja võlakirjad</i>                             |      | 8 800 382         | 14 245 756         |
| <i>Pikaajaliste laenukohustuste tagasimaksed järgmisel perioodil</i> | 8, 9 | 10 465 315        | 7 087 349          |
| Kokku                                                                |      | 19 265 697        | 21 333 105         |
| Võlad ja ettemaksed                                                  |      |                   |                    |
| <i>Võlad tarnijatele</i>                                             |      | 9 252 458         | 25 091 400         |
| <i>Võlad töövõtjatele</i>                                            |      | 907 206           | 1 534 928          |
| <i>Maksuvõlad</i>                                                    | 4    | 665 868           | 528 995            |
| <i>Muud võlad</i>                                                    | 7    | 510               | 131 705            |
| <i>Saadud ettemaksed</i>                                             |      | 5 555 605         | 17 567 509         |
| Kokku                                                                |      | 16 381 647        | 44 854 538         |
| <b>Lühiajalised kohustused kokku</b>                                 |      | <b>35 647 344</b> | <b>66 187 643</b>  |
| <b>Pikaajalised kohustused</b>                                       |      |                   |                    |
| Pikaajalised laenukohustused                                         |      |                   |                    |
| <i>Laenud võlakirjad ja kapitalirendi kohustused</i>                 | 8, 9 | 25 486 760        | 12 476 317         |
| <b>Pikaajalised kohustused kokku</b>                                 |      | <b>25 486 760</b> | <b>12 476 317</b>  |
| <b>Kohustused kokku</b>                                              |      | <b>61 134 104</b> | <b>78 663 960</b>  |
| <b>OMAKAPITAL</b>                                                    |      |                   |                    |
| Aktsiakapital                                                        | 11   | 16 353 000        | 16 353 000         |
| Ülekurss                                                             |      | 12 902 244        | 12 902 244         |
| Kohustuslik reservkapital                                            |      | 1 635 300         | 900 000            |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum                                  |      | 21 113 140        | 12 450 502         |
| Aruandeaasta kasum                                                   |      | -13 740 072       | 9 397 939          |
| <b>Omakapital kokku</b>                                              |      | <b>38 263 612</b> | <b>52 003 685</b>  |
| <b>KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU</b>                                |      | <b>99 397 716</b> | <b>130 667 644</b> |

**Kasumiaruanne**

|                                      | Lisa | 2008               | 2007              |
|--------------------------------------|------|--------------------|-------------------|
| Müügitulu                            | 12   | 141 860 486        | 183 506 298       |
| Müüdnud toodangu kulu                | 13   | -138 136 324       | -163 149 171      |
| <b>Brutokasum</b>                    |      | <b>3 697 163</b>   | <b>20 357 127</b> |
| Turustuskulud                        | 14   | -6 867 459         | -6 328 006        |
| Üldhalduskulud                       | 15   | -2 194 796         | -1 987 928        |
| Muud äritulud                        |      | -66 479            | 3 812 139         |
| Muud ärikulud                        |      | -1 197 402         | -982 149          |
| <b>Ärikasum</b>                      |      | <b>-6 496 015</b>  | <b>14 871 183</b> |
| Finantstulud ja -kulud               |      |                    |                   |
| <i>Intressikulud</i>                 | 16   | -6 520 915         | -5 019 081        |
| <i>Kahjum valuutakursi muutusest</i> |      | -7 089             | -789              |
| <i>Muud finantskulud</i>             |      | -723 345           | -453 374          |
| <b>Kokku finantstulud ja -kulud</b>  |      | <b>-7 268 090</b>  | <b>-5 473 244</b> |
| <b>Kasum enne maksustamist</b>       |      | <b>-13 740 072</b> | <b>9 397 939</b>  |
| <b>Aruandeaasta kasum</b>            |      | <b>-13 740 072</b> | <b>9 397 939</b>  |

## Rahavoogude aruanne

|                                                       | Lisa | 2008              | 2007              |
|-------------------------------------------------------|------|-------------------|-------------------|
| <b>Rahavood äritegevusest</b>                         |      |                   |                   |
| Ärikasum                                              |      | -6 496 015        | 14 871 183        |
| Korrigeerimised                                       |      |                   |                   |
| Amortisatsioon                                        |      | 8 573 795         | 8 269 800         |
| Kasum (kahjum) põhivara müügist, maha kandmisest      |      | 0                 | -2 404 309        |
| Nõuete ja ettemaksude muutus                          |      | 2 180 818         | 2 664 469         |
| Varude muutus                                         | 5    | 25 168 155        | -31 362 987       |
| Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus |      | -28 472 891       | 12 888 446        |
| Makstud intressid                                     |      | -7 268 090        | -5 473 244        |
| <b>Kokku rahavood äritegevusest</b>                   |      | <b>-6 314 228</b> | <b>-546 643</b>   |
| <b>Rahavood investeerimistegevusest</b>               |      |                   |                   |
| Põhivara soetamine                                    | 6    | -5 271 796        | -10 041 236       |
| Põhivara müük                                         |      | 0                 | 3 526 816         |
| <b>Kokku rahavood investeerimistegevusest</b>         |      | <b>-5 271 796</b> | <b>-6 514 419</b> |
| <b>Rahavood finantseerimistegevusest</b>              |      |                   |                   |
| Saadud laenud                                         |      | 20 882 209        | 15 614 771        |
| <b>Laenude tagasimaksed</b>                           |      | <b>-9 939 174</b> | <b>-3 253 979</b> |
| Kapitalirendi põhiosa maksed                          | 8,9  |                   | -4 930 680        |
| <b>Kokku rahavood finantseerimistegevusest</b>        |      | <b>10 943 035</b> | <b>7 430 112</b>  |
| <b>RAHAVOOD KOKKU</b>                                 |      | <b>-642 989</b>   | <b>369 050</b>    |
| <b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses</b>     |      | <b>1 431 637</b>  | <b>1 062 587</b>  |
| <b>Raha ja raha ekvivalentide muutus</b>              |      | <b>-642 999</b>   | <b>369 050</b>    |
| <b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus</b>       |      | <b>788 638</b>    | <b>1 431 637</b>  |

## Omakapitali muutuste aruanne

|                            | Aksiakapital      | Aazio             | Kohustuslik reservkapital | Jaotamata kasum   | Kokku             |
|----------------------------|-------------------|-------------------|---------------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Saldo 31.12.2006</b>    | <b>16 353 000</b> | <b>12 902 244</b> | <b>900 000</b>            | <b>12 450 501</b> | <b>42 605 746</b> |
| Aruandeperioodi puhaskasum |                   |                   |                           | 9 397 939         | 9 397 939         |
| <b>Saldo 31.12.2007</b>    | <b>16 353 000</b> | <b>12 902 244</b> | <b>900 000</b>            | <b>21 848 440</b> | <b>52 003 684</b> |
| Eraldamised reservkapitali |                   |                   | 735 000                   | -735 000          |                   |
| Aruandeperioodi puhaskasum |                   |                   |                           | -13 740 072       | -13 740 072       |
| <b>Saldo 31.12.2008</b>    | <b>16 353 000</b> | <b>12 902 244</b> | <b>1 635 300</b>          | <b>7 373 068</b>  | <b>38 636 612</b> |

AS Natural juhatus on 2008.aastal vastu võtnud otsuse, kanda 735 300 krooni eelmiste perioodide jaotamata kasumist kohustuslikku reservkapitali, seega on täidetud 10% reservkapitali nõue 1 635 300 krooni.

## **Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamiselused**

AS Natural 2008.a. raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

AS Natural kasumiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisa 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 2 alusel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides.

### **Finantsvara ja –kohustused**

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi.

Finantsvara ja –kohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või –kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –kohustusega otseselt seotud tehingukulutusi. Finantskohustused kajastatakse bilansis korregeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõtte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval st päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

### **Raha ja raha ekvivalendid**

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid, lühiajalisi (alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite ja rahaturufondi osakuid, millel puudub oluline turuväärtuse muutuse risk. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil. Investeeringis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

### **Nõuded ostjate vastu**

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korregeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud müüdud toodangu kulus. Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 360 päeva võrra, on kantud kuludesse täies ulatuses. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisenähtusega.

### Faktooring

Faktooring on nõuete müük, kusjuures sõltuvalt faktooringlepingu tüübist on nõude ostjal õigus teatud aja jooksul nõue müüjale tagasi müüa (regressiõigusega faktooring) või tagasimüügi õigus puudub ning kõik nõudega seotud riskid lähevad sisuliselt üle müüjalt ostjale (regressiõiguseta faktooring).

Regressiõigusega faktooringut kajastatakse kui finantseerimistehingut, s.t. nõude tagatisel võetud laenu: nõue kajastatakse bilansis kuni selle laekumiseni. Regressiõiguseta faktooringut kajastatakse kui nõude müüki. Kulu nõuete müügist kajastatakse kas finantskuluna või nõude allahindluse kuluna, sõltuvalt sellest, kas tehing tehti rahavoogude juhtimise või halbade nõuete riski maandamise eesmärgil.

### Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest, tootmiskuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse FIFO meetodit. Lõpetamata- ja valmistoodangu puhul on tootmise üldkulud varudele jagatud ettevõtte normaalsetest tootmismahutustest lähtudes.

Varud kajastatakse bilansis lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Materjalid ja lõpetamata toodang hinnatakse alla juhul, kui nendest valmistatavate valmistoodete hinnanguline soetusmaksumus ületab samade valmistoodete neto realiseerimismaksumuse.

Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse allahindluse perioodil müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kuluna.

### Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 10 000 krooni ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Ettevõtte kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit. Materiaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised kasulikud eluead:

| <b>Materiaalse põhivara grupp</b> | <b>Kasulik eluiga</b> |
|-----------------------------------|-----------------------|
| Maa                               | ei amortiseerita      |
| Ehitised ja rajatised             | 10 - 20 aastat        |
| Seadmed                           | 4 - 10 aastat         |
| Sõidukid                          | 3 - 7 aastat          |
| Muu inventar                      | 2 - 3 aastat          |

Materiaalse põhivara objekti spetsiifika tõttu võib selle kasulik eluiga erineda muu sarnase grupi omast. Sellisel juhul vaadatakse seda eraldiseisvana ning määratakse talle sobiv amortisatsiooniperiood.

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikkust eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodides.

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

**Rendiarvestus**

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

**Ettevõtte kui rentnik**

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud kajastatakse rendiperioodi jooksul.

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

**Ettevõtte tulumaks**

Kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt maksustatakse dividendidena jaotavat kasumit määraga 21/79 netodividendina väljamakstud summast. Dividendidelt arvestatud ettevõtte tulumaks kajastatakse tulumaksukuluna dividendide väljakuulutamise perioodi kasumiaruandes, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal dividendid välja makstakse.

Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud aastaaruande lisades.

**Tulude arvestus**

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Tulu teenuste müügist kajastatakse lähtudes valmidusastme meetodist, teenuse osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

**Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine**

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused seisuga 31. detsember 2008 on ümber hinnatud Eesti kroonidesse bilansipäeval kehtinud Eesti Panga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

**Rahavoogude aruanne**

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil - äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud ärikasumit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuse saldode muutused.

**Bilansipäevajärgsed sündmused**

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva, 31. detsembri 2008 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

**Lisa 2. Raha**

|                 | <b>31.12.2008</b> | <b>31.12.2007</b> |
|-----------------|-------------------|-------------------|
| Sularaha kassas | 475 575           | 19 107            |
| Pangakontod     | 313 063           | 1 412 530         |
| <b>Kokku</b>    | <b>788 638</b>    | <b>1 431 637</b>  |

**Lisa 3. Nõuded ostjate vastu**

|                           | <b>31.12.2008</b> | <b>31.12.2007</b> |
|---------------------------|-------------------|-------------------|
| Ostjatelt laekumata arved | 10 071 749        | 9 930 922         |
| <b>Kokku</b>              | <b>10 071 749</b> | <b>9 930 922</b>  |

AS-il Natural puuduvad nõuded kontserni ettevõtete vastu.

**Lisa 4. Maksunõuded ja -kohustused**

| <b>Maksuliik</b>           | <b>31.12.2008</b> |                 | <b>31.12.2007</b> |                 |
|----------------------------|-------------------|-----------------|-------------------|-----------------|
|                            | <b>Nõue</b>       | <b>Kohustus</b> | <b>Nõue</b>       | <b>Kohustus</b> |
| Käibemaks                  | 205 384           | 0               | 1 938 544         | 0               |
| Üksikisiku tulumaks        | 0                 | 197 430         | 0                 | 179 077         |
| Sotsiaalmaks               | 0                 | 439 197         | 0                 | 327 405         |
| Töötuskindlustusmaks       | 0                 | 11 369          | 0                 | 9 960           |
| Erisoodustuste tulumaks    | 0                 | 798             | 2 104             | 0               |
| Kogumispension             | 0                 | 17 074          | 0                 | 12 553          |
| Maksuameti ettemaksu konto | 12 887            | 0               | 0                 | 0               |
| <b>Kokku</b>               | <b>218 271</b>    | <b>665 868</b>  | <b>1 940 648</b>  | <b>528 995</b>  |

**Lisa 5. Varud**

| <b>Varude grupp</b>    | <b>31.12.2008</b> | <b>31.12.2007</b> |
|------------------------|-------------------|-------------------|
| Tooraine ja materjal   | 836 857           | 9 351 968         |
| Valmistoodang          | 29 767 910        | 45 445 562        |
| Ettemaksed tarnijatele | -                 | 951 349           |
| <b>Kokku</b>           | <b>30 604 767</b> | <b>55 748 879</b> |

Aastalõpu inventuuri käigus tehti kindlaks, et AS Natural laos on 11 758,099 tm saematerjali ( 2007 aastal oli 15 412,335 tm ) ja palki 1231 tm ( 2007 aastal 7 227tm ). Allahindluse tulemusena kanti kuludesse 19 600.- krooni eest saematerjali, mis oli madalakvaliteediline.

## Lisa 6. Materiaalne põhivara

| Seisuga 31.12.2007             | Maa            | Ehitised          | Masinad ja seadmed | Muu materiaalne põhivara | Lõpetamata ehitised ja ettemaksed | Kokku             |
|--------------------------------|----------------|-------------------|--------------------|--------------------------|-----------------------------------|-------------------|
| Soetusmaksumus                 | 554 735        | 27 479 185        | 73 025 650         | 261 957                  | 4 542 613                         | 105 864 140       |
| Akumuleeritud kulum            | 0              | -8 352 024        | -36 282 824        | -216 453                 |                                   | -44 851 301       |
| Jääkmaksumus 31.12.2007        | 554 735        | 19 127 161        | 36 742 826         | 45 504                   | 4 542 613                         | 61 012 839        |
| 2008.a. toimunud muutused      |                |                   |                    |                          |                                   |                   |
| Ostud                          | 0              | 0                 | 3 420 847          | 0                        | 1 850 949                         | 5 271 796         |
| Amortisatsioonikulu            | 0              | -1 446 540        | -7 088 255         | -39 000                  | 0                                 | -8 573 795        |
| Müük                           | 0              | 0                 | 0                  | 0                        | 0                                 | 0                 |
| Müüdud vara kulum              | 0              | 0                 | 0                  | 0                        | 0                                 | 0                 |
| Mahakandmised                  | 0              | 0                 | -523 009           | -17 868                  | 0                                 | -540 877          |
| Mahakantud vara kulum          | 0              | 0                 | 523 009            | 17 868                   | 0                                 | 540 877           |
| <b>Seisuga 31.12.2008</b>      |                |                   |                    |                          |                                   |                   |
| Soetusmaksumus                 | 554 735        | 27 479 185        | 75 941 356         | 244 089                  | 6 393 562                         | 110 612 927       |
| Akumuleeritud kulum            | 0              | -9 798 564        | -42 865 938        | -237 585                 | 0                                 | -52 902 087       |
| <b>Jääkmaksumus 31.12.2008</b> | <b>554 735</b> | <b>17 680 621</b> | <b>33 075 418</b>  | <b>6 504</b>             | <b>6 393 562</b>                  | <b>57 710 840</b> |

AS Natural juhatus arvab, et üldisest kinnisvara hindade langusest tulenevat kinnisvara hinna langust AS Naturalil ei ole.

## Lisa 7. Viitvõlad

| Viitvõla nimetus                            | 31.12.2008     | 31.12.2007       |
|---------------------------------------------|----------------|------------------|
| Palgavõlg töövõtjatele                      | 400 401        | 834 018          |
| Arvestuslik puhkusereserv koos maksudega    | 506 805        | 700 910          |
| Palgast kinnipeetud täitelehed, muud nõuded | 510            | 131 705          |
| <b>Kokku</b>                                | <b>907 716</b> | <b>1 666 633</b> |

**Lisa 8. Kapitali- ja kasutusrent**

| Kapitalirendi kohustus             | Keskmine<br>intressimäär | Alusvaluuta | Masinad ja<br>seadmed |
|------------------------------------|--------------------------|-------------|-----------------------|
| <b>Kohustus seisuga 31.12.2008</b> |                          |             |                       |
| sa makseperiood alla 1 aasta       | 5,5 - 6,5 %              | EUR         | 4 262 079             |
| sh makseperiood 1-5 aastat         | 5,5 - 6,5 %              | EUR         | 6 871 569             |

**Kasutusrent**

AS Natural on rentinud kasutusrendi tingimustel transpordivahendeid. Aruandeaastal kajastati kuludes kasutusrendi makseid summas 411 891 krooni.

**Kapitalirent**

Kapitalirendi maksete kohustus 2009.aastal on 4 262 079 krooni. Pikaajaline kohustus on 6 871 569 krooni

**Lisa 9. Lühiajalised ja pikaajalised laenud**

|                                       | Laenu jääk<br>31.12.2008 | Kohustuse<br>algus / lõppemine | Intressi<br>määr  | Alusvaluuta | Muud<br>tingimused                    |
|---------------------------------------|--------------------------|--------------------------------|-------------------|-------------|---------------------------------------|
| Investeerimislaen                     | 207 959                  | 22.02.2002/<br>22.02.2009      | 6.436%            | EUR         | Laen tagatud<br>ettevõtte<br>varadega |
| s.h. maksetähtaeg alla 1 aasta        | 207 959                  |                                |                   |             |                                       |
| s.h. maksetähtaeg 1-5 aastat          | 0                        |                                |                   |             |                                       |
| Investeerimislaen                     | 1 333 551                | 07.05.2003/<br>02.05.2010      | 6.201%            | EUR         | Laen tagatud<br>ettevõtte<br>varadega |
| s.h. maksetähtaeg alla 1 aasta        | 932 047                  |                                |                   |             |                                       |
| s.h. maksetähtaeg 1-5 aastat          | 401 504                  |                                |                   |             |                                       |
| Investeerimislaen<br>(07-187526)      | 2 393 602                | 15.11.2007/<br>15.10.2012      | 7.153%            | EUR         | Laen tagatud<br>ettevõtte<br>varadega |
| s.h. maksetähtaeg alla 1 aasta        | 562 125                  |                                |                   |             |                                       |
| s.h. maksetähtaeg 1-5 aastat          | 1 831 477                |                                |                   |             |                                       |
| Käibekapitali laen                    | 4 500 000                | 17.08.2007/<br>27.02.2008      | 1278 kr<br>päevas | EEK         | Laen tagatud<br>ettevõtte<br>varadega |
| maksetähtajaga alla 1 aasta           | 4 500 000                |                                |                   |             |                                       |
| Arvelduskrediit /limiit<br>9 000 000/ | 8 800 382                | 22.02.2003/<br>22.08.2009      | 6.15%             |             | Laen tagatud<br>ettevõtte<br>varadega |

Investeerimislaen summas 207 959.- tasutud vastavalt ettenähtule 22.02.2008.a. 2009.aastal on pangalaenude tagasimakse kohustus 6 203 235 krooni. Pikaajaline pangalaenude tagasimakse kohustus on 2 232 982 krooni. 2008.a. on sõlmitud leping, mille käigus on ostja ettemakse ja tarnija nõue vormistatud pikaajaliseks laenuks summas 16 382 209 krooni. Käibekapitali laenu tähtaega on pikendatud 2009 aasta märtsis kuni 22.08.2010.a.

## Lisa 10. Tingimuslikud kohustused

### Tulumaks

Ettevõtte jaotamata kasum seisuga 31.12.2008 moodustas 7 373 068 tuhat krooni. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võib kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 1 959 929 krooni, seega netodividendidena oleks võimalik välja maksta 5 413 138 tuhat krooni. Tulumaksukohustuse osakaal on 21/79 jaotamata kasumist. Pangaga sõlmitud kokkulepete kohaselt ei või ettevõtte jaotada dividende ilma pangapoolse nõusolekuta.

## Lisa 11. Aktsiakapital

|                  | Aktsiate arv (tk) | Aktsiakapital |
|------------------|-------------------|---------------|
| Saldo 31.12.2008 | 1 635 300         | 16 353 000    |

AS Natural aktsiate nominaalväärtus on 10 krooni. Aruandeaastal aktsiakapitalis muudatusi ei toimunud. Aktsiate alljaotus on järgmine:

AS Natural miinimum aktsiakapital vastavalt põhikirjale on 4 500 000 ja maksimumkapital 18 000 000 krooni.

## Lisa 12. Müügitulu tegevusalade ja geograafiliste piirkondade lõikes

| Piirkond      | 2008               | 2007               |
|---------------|--------------------|--------------------|
| Eesti         | 50 263 674         | 60 155 682         |
| Island        | 76 184 691         | 119 274 697        |
| Saksamaa      | 8 844 808          | 1 108 582          |
| Prantsusmaa   | 1 153 461          | 243 882            |
| Hispaania     | 192 236            | 377 668            |
| Iisrael       | 1 305 588          | 0                  |
| Inglismaa     | 0                  | 1 273 888          |
| Soome         | 0                  | 200 007            |
| Slovakkia     | 1 421 336          | 0                  |
| Leedu         | 131 335            | 555 144            |
| Poola         | 356 625            | 0                  |
| Saudi Araabia | 313 879            | 0                  |
| Pakistan      | 196 283            | 0                  |
| Ungari        | 1 496 570          |                    |
| Iirimaa       | 0                  | 316 748            |
| <b>Kokku</b>  | <b>141 860 486</b> | <b>183 506 298</b> |

| Tooted ja teenused | 2008               | 2007               |
|--------------------|--------------------|--------------------|
| Puidutooted        | 126 919 692        | 162 481 422        |
| Teenused           | 1 914 539          | 2 298 501          |
| Muu müük           | 13 026 255         | 18 726 375         |
| <b>Kokku</b>       | <b>141 860 486</b> | <b>183 506 298</b> |

**Lisa 13. Müüdnud kaupade kulud**

|                                                  | 2008               | 2007               |
|--------------------------------------------------|--------------------|--------------------|
| Tooraine ja põhimaterjalid                       | 104 518 331        | 121 810 993        |
| Elektri- ja soojusenergia                        | 5 195 241          | 6 019 036          |
| Tööjõukulud                                      | 14 322 940         | 17 167 945         |
| Kulum                                            | 8 573 795          | 8 269 800          |
| Ostetud tööd ja teenused                         | 1 295 508          | 3 104 836          |
| Transporditeenused                               | 404 381            | 2 345 902          |
| Remondi- ja hoolduskulud                         | 2 810 021          | 1 929 867          |
| Ümarpuidu ja saematerjali impordi kulud          | 172 801            | 1 644 019          |
| Muud kulud                                       | 870 307            | 856 774            |
| <b>Kaubad, toore, materjal ja teenused kokku</b> | <b>138 163 324</b> | <b>163 149 172</b> |

**Lisa 14. Turustuskulud**

|                                              | 2008             | 2007             |
|----------------------------------------------|------------------|------------------|
| Transport, sadamakulud                       | 6 022 818        | 5 475 486        |
| Cash discount                                | 205 017          | 30 883           |
| Agenditasud, komisjonitasud /ühendusesisene/ | 285 854          | 37 413           |
| Agenditasud, komisjonitasud /eksport/        | 353 770          | 784 223          |
| <b>Kokku turustuskulud</b>                   | <b>6 867 459</b> | <b>6 328 005</b> |

**Lisa 15. Üldhalduskulud**

|                          | 2008             | 2007             |
|--------------------------|------------------|------------------|
| Tööjõukulud              | 1 466 309        | 1 305 282        |
| Rendikulud               | 180 979          | 243 939          |
| Kantseleikulud, audiitor | 230 131          | 201 325          |
| Energia                  | 126 895          | 0                |
| Muud kulud               | 190 482          | 237 382          |
| <b>Kulud kokku</b>       | <b>2 194 796</b> | <b>1 987 928</b> |

**Lisa 16. Intressikulud**

|                                        | 2008             | 2007             |
|----------------------------------------|------------------|------------------|
| Kapitali-ja kasutusrendi intressikulud | 965 851          | 842 253          |
| Hansapanga laenuintressid              | 1 065 562        | 886 689          |
| Muu laenuintress                       | 4 482 211        | 3 174 366        |
| Muud intressid                         | 395 977          | 211 403          |
| <b>Kokku</b>                           | <b>6 909 601</b> | <b>5 124 711</b> |

## Lisa 17. Laenude tagatised ja panditud vara

AS Natural poolt saadud investeerimislaenude ja arvelduskrediidi (31. detsembri 2008 seisuga 17 235 494 krooni) ja pangagarantii tagatiseks on panditud alljärgnevad varad

- Hüpoteek Sauegu kinnistule koos tootmishoonetega summas 8 000 000.- krooni
- Hüpoteek Laaneotsa puidutööstuse kinnistule koos tootmishoonetega summas 20 000 000.- krooni
- Kommertspant AS Natural vallasvaradele summas 25 000 000.- krooni

## Lisa 18. Tehingud seotud osapooltega

Ettevõtte loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole ärioludele otsustele. Seotud osapooled on:

- Emaettevõtte (ning emaettevõtte omanikud);
- Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted;
- Aktsiaseltsi tegevdirektor, juhatus ja nõukogu ning olulise osalusega eraisikutest omanikud, välja arvatud juhul, kui antud isikutele puudub võimalus avaldada olulist mõju ettevõtte ärioludele otsustele. Lisaks on seotud osapoolteks eelnevalt kirjeldatud isikute lähisugulased ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

### Kauba ostu- ja müügitehingud

AS Natural on aruandeaastal seotud osapooltega sõlminud kauba ostu- ja müügitehinguid alljärgnevates mahtudes:

|                                         | Osapoole kirjeldus                  | Ost               | Müük              |
|-----------------------------------------|-------------------------------------|-------------------|-------------------|
| L.M.Johannsson e.h.f.                   | Nõukogu liikmega seotud ettevõtte   | 1 011 326         | 18 021 195        |
| OÜ Noverand                             | Juhatusel liikmega seotud ettevõtte | 19 791 662        | 4 675 804         |
| <b>Kauba ja teenuste ost-müük kokku</b> |                                     | <b>20 802 988</b> | <b>22 696 999</b> |

L.M.Johannsson e.h.f.-le müüakse saematerjali. OÜ Noverannalt osteti toorainet, mis oli vajalik saetööstuse jaoks.

### Saldod bilansipäeva seisuga

31. 12. 2008 bilansipäeva seisuga olid AS Natural kohustuste saldod seotud osapooltega järgmised:

|                                             | 31.12.2008        | 31.12.2007     |
|---------------------------------------------|-------------------|----------------|
|                                             | Nõue +            | Nõue +         |
|                                             | Kohustus -        | Kohustus -     |
| L.M.Johannsson e.h.f.                       | - 6 013 923       | -2 435 309     |
| OÜ Noverand                                 | +3 536 399        | 3 125 890      |
| <b>Lühiajalised nõuded/kohustused kokku</b> | <b>-2 477 524</b> | <b>690 581</b> |

Kohustused seotud osapooltele on kajastatud bilansikirje *Hankijavõlad* ja *Saadud ettemaksed* koosseisus.

## Tegevjuhtkonna ja nõukogu allkirjad 2008 aasta majandusaasta aruandele

AS Natural tegevjuhtkond on koostanud 2008 aasta majandusaasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

### Tegevjuhtkond:

|                 |                  |       |               |
|-----------------|------------------|-------|---------------|
| Daago Rubli     | juhatuse esimees | ..... | ..... 2009.a. |
| Heino Tupits    | juhatuse liige   | ..... | ..... 2009.a. |
| Andres Heinmets | juhatuse liige   | ..... | ..... 2009.a. |

Nõukogu on tegevjuhtkonna poolt koostatud majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

### Nõukogu:

|                        |                 |       |               |
|------------------------|-----------------|-------|---------------|
| Jon Snorrason          | nõukogu esimees | ..... | ..... 2009.a. |
| Vidar Marel Johannsson | nõukogu liige   | ..... | ..... 2009.a. |
| Sveinn Bierig Jonsson  | nõukogu liige   | ..... | ..... 2009.a. |
| Heiki Laaneoks         | nõukogu liige   | ..... | ..... 2009.a. |

## **SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE**

### **NATURAL AS AKTSIONÄRIDELE**

Olen auditeerinud *Natural AS* raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2008, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 5 kuni 19 on kaasatud minu poolt identifitseerituna käesolevale aruandele.

### ***Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas***

Juhatuse kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õige ja õiglane esitamine kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamishinnangute tegemine.

### ***Audiitori kohustused***

Minu kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisin auditi läbi kooskõlas Eesti auditeerimiseeskirjaga, , et ma olen vastavuses eetikanõuetega ning et ma planeerisin ja viisin auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunne, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usun, et minu kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane minu arvamuse avaldamiseks.

### ***Arvamus***

Minu arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt *Natural AS* finantsseisundit seisuga 31. detsember 2008 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ,milleks on kahjum summas 13 740 072 krooni ning bilansimaht summas 99 397 716 krooni ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga..

.....

audiitor

Aivi Velleste,Tallinnas 26.juuni 2009.a.

**Kasumi jaotamise ettepanek**

|                                     |                   |
|-------------------------------------|-------------------|
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum | 21 113 140 krooni |
| 2008 aasta kahjum                   | 13 740 072 krooni |

Kokku jaotuskõlbulik kasum seisuga 31. 12. 2008: 7 373 068 krooni

AS Natural juhatus on 2008.aastal vastu võtnud otsuse, kanda, kanda 735 300 krooni eelmiste perioodide jaotamata kasumist kohustuslikku reservkapitali ja 2008 aasta kahjum summas 13 740 072 krooni katta eelmiste perioodide jaotamata kasumist ja seoses sellega jääb jaotuskõlbliku kasumi suuruseks 7 373 068 krooni

|                 |                  |       |               |
|-----------------|------------------|-------|---------------|
| Daago Rubli     | juhatuse esimees | ..... | ..... 2009.a. |
| Heino Tupits    | juhatuse liige   | ..... | ..... 2009.a. |
| Andres Heinmets | juhatuse liige   | ..... | ..... 2009.a. |

## Üle 10% aktsiaid omavate aktsionäride nimekiri

AS Natural üle 10% aktsiatega määratud hääli omavate nimeliste aktsiate omanike nimekiri aastaaruande kinnitanud üldkoosoleku toimumise (28.06.2009) seisuga oli alljärgnev:

|                          | OÜ TAMMERTON                                       | TAXSUS e.h.f.                           |
|--------------------------|----------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| Isiku- või registrikood: | 10674024                                           | 450101-2650                             |
| Aadress:                 | Merivälja tee 1<br>11911 Tallinn<br>Eesti Vabariik | Stigahlid 76<br>105 Reykjavik<br>Island |
| Aksia liik:              | lihtaktsia                                         | lihtaktsia                              |
| Aktsiate arv:            | 817 650                                            | 817 650                                 |
| Aksia nimiväärtus:       | 10                                                 | 10                                      |

**AS Natural müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le**

|                                                                               | <b>2008</b>        | <b>2007</b>        |
|-------------------------------------------------------------------------------|--------------------|--------------------|
| Saematerjali tootmine EMTAK 16101                                             | 122 234 975        | 156 366 580        |
| Puidu kuivatus, immutamine ja keemiline töötlus EMTAK 16102                   | 119 633            | 473 019            |
| Muude puidutöötlemissaaduste tootmine, sh hakkepuit, puitvill jms EMTAK 16103 | 12 676 458         | 17 074 307         |
| Puidu ja puidu esmatöötlustoodete hulгимүүк EMTAK 46731                       | 2 239 112          | 3 876 021          |
| Kaubavedu maanteel EMTAK 49411                                                | 492 175            | 855 481            |
| Ehitusmasinate ja -seadmete rentimine ja kasutusrent EMTAK 77321              | 4 098 133          | 4 860 890          |
| <b>Kokku</b>                                                                  | <b>141 860 486</b> | <b>183 506 298</b> |

## Üldandmed

| Registrikood | Ärinimi                | Majandusaasta algus | Majandusaasta lõpp |
|--------------|------------------------|---------------------|--------------------|
| 10303196     | AKTSIASELTS<br>NATURAL | 01.01.2008          | 31.12.2008         |

## Sidevahendid

| Liik                  | Sisu               |
|-----------------------|--------------------|
| Elektronposti aadress | natural@natural.ee |
| Faks                  | +372 38 54 719     |
| Telefon               | +372 38 54 279     |
| Interneti WWW aadress | www.natural.ee     |

## Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

| Tegevusala                                                        | EMTAK kood | Müügitulu (EEK) | Müügitulu % | Põhi-tegevusala |
|-------------------------------------------------------------------|------------|-----------------|-------------|-----------------|
| Saematerjali tootmine                                             | 16101      | 122234975       | 86.17       | Jah             |
| Muude puidutöötlemissaaduste tootmine, sh hakkepuut, puitvill jms | 16109      | 12676458        | 8.94        | Ei              |
| Ehitusmasinate ja -seadmete rentimine ja kasutusrent              | 77321      | 4098133         | 2.89        | Ei              |
| Puidu ja puidu esmatööstustoodete hulgimüük                       | 46731      | 2239112         | 1.58        | Ei              |
| Kaubavedu maanteel                                                | 49411      | 492175          | 0.35        | Ei              |
| Puidu kuivatus, immutamine ja keemiline töötlus                   | 16102      | 119633          | 0.08        | Ei              |

## **Majandusaasta aruande allkirjad**

AKTSIASELTS NATURAL (registrikood: 10303196) 01.01.2008 - 31.12.2008  
majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Aivi Velleste (Audiitor) - kinnitanud 28.06.2009

Daago Rubli (Juhatuse liige) - kinnitanud 28.06.2009